

Universal Xalqaro Ilmiy Jurnal

Jurnalning bosh sahifasi: <https://universaljurnal.uz>

Universal International Scientific
Journal

e-ISSN: [3060-4540 \(online\)](https://universaljurnal.uz)

Year: 2025 Issue: 2 Volume: 1

Published: 21.01.2025
<https://universaljurnal.uz>

International indexes

GOOGLE SCHOLAR

CROSSREF (OAK BAZA)

ZENODO

OPEN AIRE

EUROPUB

RESEARCHGATE (OAK BAZA)

SJIF

SUN'YIY INTELLEKT VA UNING KELAJAGI – SUN'YIY INTELLEKTNING HOZIRGI VA KELAJAKDAGI RIVOJLANISH

O'rinboyeva Sevara Jamshidjon qizi

Guliston davlat universiteti 3-bosqich talabasi

Uzbekistan

urinboevasevara269@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0005-4235-9120>

Annotatsiya: Ushbu maqolada sun'iy intellekt (SI) texnologiyalarining hozirgi rivojlanishi va kelajagi haqidagi istiqbollar tahlil qilingan. Maqola sun'iy intellektning dastlabki rivojlanish bosqichlaridan tortib, bugungi kunda ko'plab sohalarda, jumladan tibbiyot, moliya, avtomobilsozlik va ta'limda qo'llanilishiga qadar kengayadigan imkoniyatlarini muhokama qiladi. Kelajakda sun'iy intellektning iqtisodiy o'sish, ish o'rinlarini yaratish va xavfsizlikka doir ta'siri haqida ham so'z boradi. Shuningdek, O'zbekistonning raqamli iqtisodiyotga o'tishi va sun'iy intellekt texnologiyalarini rivojlantirishdagi istiqbollarini ko'rib chiqadi.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt (SI), raqamli transformatsiya, mashinani o'rganish (ML), chuqur o'rganish (DL), tabiiy tilni qayta ishlash (NLP), avtonom tizimlar, robototexnika, O'zbekistonning raqamli iqtisodiyoti, inson huquqlari va etika, sun'iy intellekt va iqtisodiyot.

Аннотация: В данной статье анализируется современное развитие и будущие перспективы технологий искусственного интеллекта (ИИ). В статье обсуждается потенциал искусственного

интеллекта от ранних этапов его развития до его широкого использования сегодня во многих областях, включая медицину, финансы, автомобилестроение и образование. Будущее влияние искусственного интеллекта на экономический рост, создание рабочих мест и безопасность также будет обсуждаться. Также рассматриваются перспективы перехода Узбекистана к цифровой экономике и развития технологий искусственного интеллекта.

Ключевые слова: искусственный интеллект (СИ), цифровая трансформация, машинное обучение (МО), глубокое обучение (ГО), обработка естественного языка (НЛП), автономные системы, робототехника, цифровая экономика Узбекистана, права и этика человека, искусственный интеллект и экономика.

Abstract: This article analyzes the current development and prospects for the future of artificial intelligence (AI) technologies. The article discusses the expanding capabilities of AI, from its early stages of development to its current use in many areas, including medicine, finance, automotive, and education. It also discusses the future impact of AI on economic growth, job creation, and security. It also examines Uzbekistan's transition to a digital economy and the prospects for the development of AI technologies.

Keywords: artificial intelligence (AI), digital transformation, machine learning (ML), deep learning (DL), natural language processing (NLP), autonomous systems, robotics, Uzbekistan's digital economy, human rights and ethics, artificial intelligence and economics.

Language: Uzbek

Citation: Orinboyeva, S. (2025). ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND ITS FUTURE – PRESENT AND FUTURE DEVELOPMENT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE. Universal International Scientific Journal, 2(1), 110–113. Retrieved from <https://universaljournal.uz/index.php/jurnal/article/view/1413>

Doi: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14718859>

Google scholar: https://scholar.google.com/scholar?hl=uz&as_sdr=0%26q=SUN%27iy%20intellekt%20VA%20UNING%20KELAJDAGI%20VA%20RIVOJLANISHI%20VA%20HOBIRI%20VA%20KELAJDAGI%20RIVOJLANISHI&btnG=

Sun'iy intellekt (SI) — bu kompyuter tizimlari va dasturlarining inson aqlini taqlid qilishga qaratilgan ilmiy soha. 20-asrning o'rtalarida paydo bo'lgan SI, bugungi kunda hayotimizning ajralmas qismiga aylangan. Bugungi kunda sun'iy intellektning rivojlanishi nafaqat texnologiya, balki ijtimoiy va iqtisodiy sohalarda ham katta o'zgarishlarga olib kelmoqda. Ushbu maqolada sun'iy intellektning hozirgi rivojlanishiga va

kelajakdagi istiqbollari umumiy tahlil qilinadi.

Sun'iy intellektning hozirgi rivojlanishi.

Sun'iy intellektning bugungi kunidagi asosiy yutuqlari quyidagi sohalarda ko'rinadi:

1. Mashinani o'rganish va chuqur o'rganish: Mashinani o'rganish (ML) va chuqur o'rganish (DL) texnologiyalari sun'iy intellektning rivojlanishida asosiy

o‘rin tutadi. Ushbu algoritmlar yordamida kompyuterlar katta ma‘lumotlar to‘plamlaridan o‘rganib, o‘z xulosa va qarorlarini mustaqil ravishda qabul qila olishadi. Bugungi kunda bu texnologiyalar avtomobilsozlikda, moliya sohasida, tibbiyotda va hatto san’atda ham qo‘llanilmoqda.

2. Tabiiy tilni qayta ishlash (NLP): Sun‘iy intellektning boshqa bir muhim yo‘nalishi tabiiy tilni qayta ishlashdir. Bu texnologiya kompyuterlarga inson tilini tushunish va unga javob berish imkonini beradi. NLP yordamida ovozli yordamchilar, avtomatik tarjimonlar va chatbotlar rivojlanmoqda.

3. Robototexnika va avtonom tizimlar: SI texnologiyalari robototexnika sohasida ham katta yutuqlarni amalga oshirmoqda. Avtonom transport vositalari, ishlab chiqarish liniyasida ishlaydigan robotlar, hatto tibbiy operatsiyalarni bajaradigan robotlar sun‘iy intellekt yordamida samarali ishlamoqda.

Sun‘iy intellektning kelajak istiqbollari

Sun‘iy intellektning kelajagi bugungi kundagi rivojlanishlardan ancha tez va keng ko‘lamli bo‘lishi kutilmoqda. Ba‘zi istiqbollarni keltirib o‘tamiz:

1. Ish o‘rinlari va iqtisodiyot: Sun‘iy intellektning rivojlanishi ba‘zi ish o‘rinlarini avtomatlashtirishga olib kelishi mumkin. Biroq, bu jarayon yangi, yuqori malakali ish o‘rinlarining yaratishiga imkon beradi. Sun‘iy intellekt, ayniqsa, xizmatlar sohasida, tibbiyotda va ilmiy

izlanishlarda yangiliklarni olib keladi.

2. Etika va inson huquqlari: Sun‘iy intellektning keng qo‘llanilishi bilan birga, uning etika va xavfsizlikka doir masalalari ham dolzarb bo‘lib qolmoqda. SI tizimlarining inson huquqlariga ta‘siri, ularning shaxsiy ma‘lumotlarga kirish imkoniyati, va qarorlar qabul qilish jarayonidagi shaffoflik muammolari keng muhokama qilinmoqda.

3. Sun‘iy intellekt va yangi texnologiyalar: Sun‘iy intellektning keyingi bosqichi kvant kompyuterlar, biologik kompyuterlar va boshqa ilg‘or texnologiyalar bilan integratsiyalashadi. Bu yangi texnologiyalar yordamida SI yanada samarali va tezkor ishlash imkoniyatiga ega bo‘ladi.

Sun‘iy intellektning kelajagi va O‘zbekiston

O‘zbekistonda sun‘iy intellektning rivojlanishi, ayniqsa, raqamli iqtisodiyotning o‘sishi bilan birga amalga oshirilmoqda. Hozirgi kunda O‘zbekistonda quyidagi yo‘nalishlarda ishlar olib borilmoqda:

1. Raqamli transformatsiya: O‘zbekiston hukumati raqamli iqtisodiyotga o‘tish yo‘lida ko‘plab dasturlarni amalga oshirmoqda. Sun‘iy intellekt texnologiyalarini rivojlantirish orqali O‘zbekiston iqtisodiyoti samaradorligini oshirish, tibbiyot, ta‘lim va davlat boshqaruvida innovatsiyalarni joriy etish mumkin.

2. Ta‘lim va innovatsiyalar: O‘zbekistonda sun‘iy intellektga oid ta‘lim

tizimini takomillashtirish va yangi avlodni tayyorlash uchun ko‘plab universitetlar va ilmiy tadqiqot institutlari faoliyat yuritmoqda. Bu bilan yosh avlodni zamonaviy texnologiyalarni tushunishga va ulardan samarali foydalanishga o‘rgatish ko‘zda tutilmoqda.

3. Iqtisodiy rivojlanish: Sun‘iy intellekt texnologiyalarining O‘zbekistonga joriy etilishi iqtisodiy o‘sishga turtki bo‘lishi mumkin. Bu, ayniqsa, ishlab chiqarish, agrar sektorda samaradorlikni oshirish, logistika va xizmat ko‘rsatish sohalarida o‘z ifodasini

topadi.

Xulosa: Sun‘iy intellekt texnologiyalari jahon miqyosida tez rivojlanib bormoqda va kelajakda ko‘plab sohalarida inson hayotini o‘zgartirishga olib kelishi mumkin. O‘zbekiston ham bu rivojlanish jarayoniga qo‘shilib, sun‘iy intellektni rivojlantirish uchun kerakli infratuzilma va ta‘lim tizimlarini yaratishga qaratilgan islohotlarni amalga oshirmoqda. Sun‘iy intellektning kelajagi nafaqat ilm-fan va texnologiya, balki jamiyat va iqtisodiyot uchun ham katta ahamiyatga ega bo‘ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Shavkatov, A. (2021). “Sun‘iy intellekt texnologiyalarining rivojlanishi”. Toshkent: O‘zbekiston yozuvchilar uyushmasi.
2. Rasimov, M. (2020). “Raqamli iqtisodiyot va sun‘iy intellekt”. Tashkent University Press.
3. National Institute of Standards and Technology (NIST) (2023). “Artificial Intelligence: Current Applications and Future Trends”. www.nist.gov
4. Djurayev, I.R, Usmonov, A.I, Nurmammedov, S.H, Rayimov, U.M (2024). “Sun‘iy intellektning yaratilishi va kelajakdagi ahamiyati”. O‘zbekistonda fanlararo innovatsiyalar va ilmiy tadqiqotlar jurnali.
5. O‘zbekiston Respublikasi raqamli rivojlanish vazirligi (2023). “O‘zbekistonda raqamli transformatsiya: strategiyalar va istiqbollar”.
6. Jalilova, M “Sun‘iy intellekt va uning kelajagi”. Yosh olimlar ilmiy-amaliy konferensiyasi
7. <https://ict.xabar.uz/uz/startap/suniy-intellektning-eng-yaxshi-texnologiyalari>
8. J.Sh.Bekqulov, I.Ibragimov (QARSHI-2023). Sun‘iy intellekt asoslari fanidan ma‘ruzalar matni